

[Axel Kristensen.]

er helt åbenbart, at mentaliteten er imod dette — så vil ændrede juridiske overenskomstbestemmelser kræve tid for at give resultater. Hvis derfor regeringen ikke på forhånd vil vanskeliggøre det for en ny regering at gå i gang med bygge- og boligproblemerne, bør den tage et initiativ nu.

Vore synspunkter er ikke nye. Vi har fremsat lovforslag med samme hensigt flere år tilbage. Vi har sagt det gang på gang, og når vi har ventet med denne forespørgsel til den sidste time i folketingsperioden, skyldes det kun, at vi ville lade parterne i fred, medens de aftalte forhandlingsreglerne. Vi nærer intet ønske om at komme som en hund i et spil kegler.

Der kunne være anledning til en almindelig debat om arbejdsmarkedet i sin helhed. Det har vi afstået fra at inddrage i dette spørgsmål om fri arbejdsret for ikke at drukne i alle de andre problemer.

Jeg skal indtrængende opfordre den højtærede statsminister til at tage det initiativ, som vi her beder ham tage.

Statsministeren (*J. O. Krag*): I den forespørgsel, de ærede medlemmer har rettet til mig, og som det ærede medlem hr. Axel Kristensen netop har motiveret, anmodes jeg om at formidle, at LO og Dansk Arbejdsgiverforening optager visse forhandlinger, der skal sikre visse nærmere angivne mål.

Jeg er lidt i tvivl om, hvad de ærede forespørgere mener. Er det blot tanken at henlede de to hovedorganisationers opmærksomhed på, at de også fremover bør tage hensyn til de i forespørgslen nævnte forhold — som vi jo ved, at de i forvejen er opmærksomme på, og hvor en betydelig udvikling har fundet sted? Eller er det meningen, at man skal pålægge organisationerne at sikre et bestemt indhold i deres overenskomster?

Hvis det første er tilfældet, tror jeg, henstillingen vil være overflødig.

Hvis det sidste er tilfældet: at man ønsker, at der skal gives pålæg, vil jeg mene, at det hverken vil være rimeligt eller klogt. Som det ærede medlem selv nævnte, er organisationerne i færd med at udarbejde nye forhandlingsregler, der synes at kunne danne et godt grundlag for en fredelig og samfundsmæssigt holdbar løsning af fremtidige over-

enskomstsituationer. I en sådan situation vil enhver form for indgreb over for organisationsstrukturen, som det tilkommer parterne selv at fastlægge, være utilrådelig.

Dette svarer til indholdet af ILO-konventionen af 1948, ratificeret af Danmark i 1951, hvor artikel 3 bestemmer, at arbejder- og arbejdsgiverorganisationer er berettiget til selv at udarbejde deres love og bestemmelser, til i fuld frihed at vælge deres repræsentanter, til at ordne deres administration og virksomhed samt til at udforme deres programmer. Videre hedder det, at de offentlige myndigheder skal afholde sig fra enhver indblanding, som kan begrænse denne ret, eller som kan hæmme organisationerne i deres lovlige udøvelse heraf.

Hvis man har den opfattelse — og det går jeg ud fra at alle i det høje ting har — at det er at foretrække, at arbejdsmarkedets parter har fuld frihed til selv at forhandle om alle arbejdsmarkedets problemer, må også indblanding i de her nævnte forhold være uønskelig.

Om de forhold, som der her er tale om, vil jeg gerne sige, at der inden for begrænsede områder har foreligget og foreligger visse problemer i relation til bevægeligheden på arbejdsmarkedet, men at disse problemer både i omfang og i karakter er af aftagende betydning. Dette må ses i forbindelse med den tekniske udvikling, der på en lang række områder — og ikke mindst på byggeriets område — har præget erhvervene i de senere år, og som må ventes at tage yderligere fart i årene fremover. Som følge af den stigende rationalisering har det været muligt på en række områder at opnå en betydelig forenkling af arbejdsprocesserne.

Dette har igen medført, at en vis del af det arbejde, der tidligere har været udført af faglærte, nu udføres af ikke-faglærte eller tillærte arbejdere. Altså netop den udvikling, som det ærede medlem i sin motivering for forespørgslen lagde så stor vægt på at fremme. De enkelte fags arbejdsområder griber mere og mere ind i hinanden, hvad der har resulteret i, at arbejdsopgaver, der tidligere var knyttet til det enkelte fag, nu i stigende omfang bliver fællesanliggender for faglærte og ikke-faglærte eller for flere fag. Jeg kan nævne, at der på en række områder inden for byggefagene allerede er sluttet overenskomstmæssige aftaler om